

OPŁATY i FUNDUSZE

w ochronie środowiska

VERLAG
DASHÖFER
Literatura fachowa
dla firm i instytucji

AKTUALNOŚCI • PORADY PRAWNE • TEMAT NUMERU • FINANSE • PYTANIA I ODPOWIEDZI

Nr 4 kwiecień 2007

Miesięczny serwis informacyjno-doradczy

www.dashofer.pl

Spis treści:

Aktualności

Zmiany w prawie	1
Nowe prawo	2
Projektowane zmiany w prawie energetycznym i nowa opłata zastępcza	2
Zapobieganie szkodom w środowisku i ich naprawa	3

Porady prawne

Obowiązki przedsiębiorców w zakresie opłat w gospodarce odpadami	5
Dofinansowanie z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych	8

Temat numeru

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku	10
--	----

Finanse

Ustalenie odpłatności za przyłączanie nieruchomości do gminnych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych	13
---	----

Pytania i odpowiedzi

	14
--	----

§ Aktualności

Zmiany w prawie

29 marca 2007 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 marca 2007 r. w sprawie wzoru raportu wojewódzkiego zawierającego informacje o zakresie korzystania ze środowiska oraz sposobu jego przedstawiania (Dz.U. Nr 45, poz. 294). W załączniku do rozporządzenia w poszczególnych działkach można znaleźć wzory raportów.

W dziale 1. dotyczącym **emisji zanieczyszczeń do powietrza:**

- Tabela A. Zestawienie wielkości emisji zanieczyszczeń z poszczególnych rodzajów instalacji.
- Tabela B. Przeładunek benzyn silnikowych.
- Tabela C. Procesy spalania paliw w kotłach o nominalnej mocy cieplnej do 5 MW opalanych węglem kamiennym, koksem, drewnem lub paliwem gazowym, dla których nie jest wymagane pozwolenie.
- Tabela D. Procesy spalania paliw w instalacjach innych niż wymienione w tabeli C.

W dziale 2. dotyczącym **poboru wód:**

- Tabela A. Pobór wody podziemnej.
- Tabela B. Pobór wody podziemnej ze zbiorników wód podziemnych.
- Tabela C. Pobór wody powierzchniowej śródlądowej.
- Tabela D. Pobór morskich wód wewnętrznych.

W dziale 3. **Odprowadzanie ścieków:**

- Tabela A. Odprowadzanie ścieków do wód.
- Tabela B. Odprowadzanie ścieków do ziemi.

29 marca 2007 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie terminów, w których podmiot posiadający zezwolenie na dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu i stosowania jest zobowiązany do **przedstawienia wyników badań, informacji, danych, ocen oraz kart charakterystyki substancji aktywnej i środka ochrony roślin**

Szanowni Czytelnicy!

Przekazuję Państwu kolejny numer serwisu informacyjno-doradczego „Opłaty i fundusze w ochronie środowiska”.

Z tego numeru dowiedzą się Państwo o nowych projektach ustaw przygotowywanych w ostatnim czasie. Między innymi dowiedzą się Państwo o nowym programie pomocowym w zakresie regionalnej pomocy publicznej na niektóre inwestycje w ochronie środowiska. W serwisie omawiamy także temat projektowanych zmian w prawie energetycznym i związanymi

z tym faktem nowymi stawkami opłaty zastępczej.

Na uwagę zasługuje również artykuł dotyczący ustawy o zabieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie. Ten, jak i wcześniej wymienione tematy znajdują Państwo w dziale Aktualności.

Zachęcam także do lektury pozostałych artykułów niniejszego numeru. Omawiamy w nich m.in. obowiązki przedsiębiorców w zakresie gospodarki odpadami oraz kontynuujemy temat z poprzedniego numeru, dotyczący Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych. W tym numerze piszemy o tym, co należy

zrobić, aby otrzymać dofinansowanie z FOGR.

Dziękuję za nadesłane przez Państwa propozycje tematów oraz pytania. W dalszym ciągu czekam na Państwa opinie i komentarze oraz kolejne pytania, na które nasi eksperci z przyjemnością udzielą odpowiedzi.

Z wyrazami szacunku
Wydawnictwo Verlag Dashofer

Aleksandra Morawiec

Aleksandra Morawiec
Redaktor odpowiedzialny
e-mail: morawiec@dashofer.pl
tel. (0-22) 559 36 84

NASI STALI EKSPERCI

Paulina Grabowska, prawnik. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, aplikant radcowski w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Ukończyła Szkołę Prawa Amerykańskiego oraz Szkołę Prawa Brytyjskiego i Europejskiego przy Uniwersytecie Warszawskim. Absolwentka studiów podyplomowych „Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Obecnie pracownik dużej kancelarii.

Michał Kuliński, prawnik. Wykształcenie: Uniwersytet Jagielloński – Wydział Prawa i Administracji (1996-1998), Uniwersytet Warszawski – Wydział Prawa i Administracji (1998 – ukończony w 2001 r.), Centrum Prawa Amerykańskiego – Levin College of Law University of Florida przy WPiA UW, Studium Bezpieczeństwa Narodowego przy Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW. Pracuje nad doktoratem w Instytucie Prawa Międzynarodowego Uniwersytetu Warszawskiego. Jest pracownikiem firmy Prawniczej „Smoktunowicz&Falandysz”.

Czerwone certyfikaty

18 października 2006 r. Rada Ministrów przyjęła m.in. projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne. Ta nowelizacja dostosowuje polskie przepisy do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/8/WE w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na wewnętrznym rynku energii.

(Dz.U. Nr 50, poz. 333). Określone terminy zawarto w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Z dniem ogłoszenia, czyli **30 marca 2007 r.**, weszło w życie Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej z dnia 22 marca 2007 r. w **sprawie wymiarów i okresów ochron-**

nych organizmów morskich oraz szczegółowych warunków wykonywania rybołówstwa morskiego. Rozporządzenie określa m.in. rodzaj i liczbę narzędzi połowowych oraz ich konstrukcję, sposób prowadzenia połowów i wielkość dopuszczalnego przyłowu oraz sposób oznakowania narzędzi połowowych. ■

Nowe prawo

Projekt Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu pomocowego w zakresie regionalnej pomocy publicznej na niektóre inwestycje w ochronie środowiska.

Niniejszy projekt rozporządzenia, będący nowelizacją Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2006 r. w **sprawie ustanowienia programu pomocowego w zakresie regionalnej pomocy publicznej na niektóre inwestycje w ochronie środowiska** (Dz.U. Nr 246, poz. 1795), dokonuje jedynie rozszerzenia katalogu inwestycji ochrony środowiska tak, aby obejmował on wszystkie dziedziny ochrony środowiska. W projekcie rozporządzenia § 1 pkt 1 programu regionalnej

pomocy publicznej na inwestycje ochrony środowiska został uzupełniony o inwestycje dotyczące gospodarki odpadami w zakresie:

- składowania odpadów,
 - zagospodarowania odpadów powstałych w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- oraz dotyczące gospodarki wodno-ściekowej w zakresie:
- zaopatrzenia w wodę,
 - poprawy stanu bezpieczeństwa istniejących urządzeń wodnych.

W § 1 pkt 2 zostały wyszczególnione również rodzaje inwestycji, jakie będą wspierane w ramach pomocy udzielanej na podstawie programu pomocy regionalnej. ■

§ Aktualności

Projektowane zmiany w prawie energetycznym i nowa opłata zastępcza

✓ WAŻNE!

Kogeneracja polega na jednoczesnym wytwarzaniu energii elektrycznej i ciepłej, przy maksymalnym ograniczeniu strat przesyłu i transformacji, gdzie wytworzone ciepło może być używane na potrzeby systemów centralnego ogrzewania lub na potrzeby technologiczne, natomiast wygenerowana energia elektryczna może być wykorzystywana na potrzeby własne wytwórcy lub sprzedawana do sieci energetycznych, lub innym odbiorcom.

Projekt wprowadza formułę czerwonych certyfikatów, czyli rynkowy mechanizm wsparcia produkcji energii elektrycznej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła.

Rozwiązanie to jest bardzo zbliżone do opisanego powyżej mechanizmu zielonych certyfikatów dla energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych. Obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki określonej ilości świadectw

pochodzenia z kogeneracji nałożony będzie na przedsiębiorstwa energetyczne sprzedające energię elektryczną odbiorcom końcowym. Również prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia będą zbywalne i będą podlegać obrotowi na Towarowej Giełdzie Energii.

Inna opłata zastępcza w kogeneracji

Inaczej niż dla energii ze źródeł odnawialnych określona będzie opłata zastępcza, której uiszczenie stanowi drugi sposób wypełnienia obowiązku. Po pierwsze wypełnienie

obowiązku wiąże się z dwoma rodzajami świadectw pochodzenia z kogeneracji oraz odpowiadającym im dwóm wysokościami opłaty zastępczej. Wprowadzono dwa rodzaje świadectw pochodzenia, aby umożliwić specjalne preferencje dla małych jednostek kogeneracyjnych, tj. o mocy poniżej 1 MW lub opalanych paliwami gazowymi. Opłata zastępcza, która ma bezpośredni wpływ na cenę praw majątkowych na giełdzie, jest wyższa dla ww. jednostek kogeneracyjnych wymagających szczególnego wsparcia.

Dla kogeneracji opłata zastępcza będzie co roku określana przez prezesa URE w granicach określonych ustawą na podstawie średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym. Obrót energią elektryczną i świadectwami pochodzenia umożliwiającymi udokumentowanie wywiązania się z nałożonego przez prawo obowiązku są od siebie niezależne. Jest to rozwiązanie upraszczające możliwość wywiązania się z ustawowego obowiązku przez podmioty zobowiązane, jak i rozliczanie tego obowiązku przez Prezesa URE.

*Paulina Grabowska
Aplikant radcowski*

§ Aktualności

Zapobieganie szkodom w środowisku i ich naprawa

Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie została uchwalona przez Sejm dnia 7 marca 2007 r. Ustawa ta ma na celu transpozycję dyrektywy 2004/35/WE w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku. Zgodnie z dyrektywą, transpozycja ta powinna zostać dokonana do dnia 30 kwietnia 2007 r. – taką też datę swojego wejścia w życie wskazuje uchwalona ustawa.

Odpowiedzialność przewidziana ustawą

Odpowiedzialność przewidziana w ustawie (i transponowanej przez nią dyrektywie) jest odpowiedzialnością publicznoprawną, którą w warunkach prawa polskiego można nazwać odpowiedzialnością administracyjną. Ustawa nie wpływa więc na dotychczasowe zawarte w polskim prawie regulacje dotyczące odpowiedzialności cywilnej i karnej za szkody w środowisku.

Nie wpływa ona także i nie narusza większości związanych z odpowiedzialnością środków administracyjnych, takich jak przewidziane w ustawie Prawo ochrony środowiska opłaty podwyższone i kary administracyjne, czy też sankcje polegające na wstrzymaniu eksploatacji instalacji lub cofnięciu posiadanego pozwolenia.

Zawarty w ustawie reżim prawny wkracza natomiast w sferę regulowaną dotychczas w przepisach ustawy POŚ dotyczących ochrony powierzchni ziemi i obowiązku rekultywacji, a także – w pewnym zakresie – w art. 362 ustawy POŚ, dotyczącym tzw. zadośćuczynienia administracyjnego.

Zakres ustawy

Zgodnie z uchwaloną dnia 7 marca 2007 r. ustawą, odpowiedzialność ma być ponoszona za spowodowanie szkody w środowisku lub bezpośredniego zagrożenia taką szkodą. Posługując się terminologią prawa cywilnego, można powiedzieć, że mamy do czynienia z odpowie-

dzialnością odszkodowawczą (związaną z obowiązkiem naprawienia szkody) i prewencyjną (związaną z obowiązkiem zapobieżenia szkodzi).

Definicja szkody

✓ WAŻNE!

Ustawa definiuje szkodę w środowisku jako „negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych (czyli przydatności chronionych gatunków lub siedlisk, wody lub powierzchni ziemi dla innych elementów przyrodniczych lub dla ludzi), ocenioną w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez podmiot korzystający ze środowiska” (art. 6 pkt 6 i 11 ustawy).

Zakresem ustawy (i dyrektywy) objęte są szkody wyrządzone w następujących elementach środowiska:

- Chronionych gatunkach lub siedliskach przyrodniczych, przy czym chodzi tu o gatunki lub siedliska objęte ochroną na podstawie Ustawy z 2004 r. o ochro-

nie przyrody, a także gatunki ptaków wędrownych, miejsc ich lęgu, pierzenia i zimowania.

- Wodach, przy czym chodzi o szkodę mającą znaczący negatywny wpływ na stan ekologiczny, chemiczny lub ilościowy wód (art. 6 pkt 11 lit. b) ustawy).
- Powierzchni ziemi, przez co rozumie się zanieczyszczenie gleby lub ziemi, w tym w szczególności (ale nie jedynie) zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.

Podmioty ponoszące odpowiedzialność i zasady odpowiedzialności

Ustawa przewiduje odpowiedzialność podmiotów korzystających ze środowiska, będących **sprawcami** szkody w środowisku lub bezpośredniego zagrożenia nią (co oznacza obowiązek podjęcia przez nich odpowiednio działań naprawczych lub zapobiegawczych), jeżeli szkoda lub zagrożenie powstały na skutek prowadzenia:

- tzw. „działalności stwarzającej ryzyko szkody w środowisku” – jeśli wyrządzono którykolwiek z wymienionych wyżej rodzajów szkód;
- jakiegokolwiek innej działalności – jeśli wyrządzono szkodę w chronionych gatunkach lub siedliskach przyrodniczych.

Rodzaje działalności stwarzającej ryzyko szkody w środowisku określa art. 3 ustawy. Jak się wydaje, transponuje on prawidłowo załącznik III do dyrektywy.

✓ WAŻNE!

W przypadku gdy szkoda lub zagrożenie nią zostały spowodowane przez działalność stwarzającą ryzyko szkody w środowisku, jej sprawca będzie odpowiadać na zasadzie ryzyka, natomiast w przypadku działalności innego rodzaju odpowiedzialność dotyczy tylko działań zawinionych.

W przypadku gdy szkoda lub zagrożenie nią zostały spowodowane przez więcej niż jeden podmiot korzystający ze środowiska, odpowiedzialność tych podmiotów jest solidarna (art. 12 ust. 1 ustawy).

Właściwy organ

Ustawa w art. 7 wskazuje, że organem właściwym w sprawach odpowiedzialności za szkody w środowisku i zagrożenia nimi jest wojewoda. Zgodnie z art. 8 w przypadku szkody lub zagrożenia spowodowanych przez GMO właściwym organem jest Minister Środowiska. Ustawa określa właściwy organ pojęciem „organ ochrony środowiska”.

Działania zapobiegawcze i naprawcze

W przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku, jego sprawca jest zobowiązany do niezwłocznego podjęcia **działań zapobiegawczych**, a więc – zgodnie z ustawową definicją – działań podejmowanych w związku ze zdarzeniem, działaniem lub zaniechaniem powodującym bezpośrednio zagrożenie szkodą w środowisku, w celu zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia szkody, w szczególności wyeliminowanie lub ograniczenie emisji (art. 9 ust. 1 w związku z art. 6 pkt 4 ustawy).

W przypadku wystąpienia szkody w środowisku, jej sprawca jest zobowiązany do podjęcia działań w celu jej ograniczenia, zapobieżenia kolejnym szkodom, a także do podjęcia **działań naprawczych**.

Działania naprawcze to – zgodnie z ustawową definicją – wszelkie działania, w tym ograniczające lub tymczasowe, podejmowane w celu naprawy lub zastąpienia w sposób równoważny elementów przyrodniczych lub ich funkcji, które uległy szkodzie, prowadzące do usunięcia zagrożenia dla zdrowia ludzi oraz

przywracania równowagi przyrodniczej i walorów krajobrazowych na danym terenie (art. 9 ust. 2 w związku z art. 6 pkt 3 ustawy).

Uruchomienie postępowania

Ustawa przewiduje trzy sposoby uruchamiania działań zapobiegawczych lub naprawczych:

- z inicjatywy sprawcy,
- z inicjatywy organu ochrony środowiska,
- z inicjatywy osób trzecich.

Zgłoszenie szkody lub zagrożenia przez sprawcę

W przypadku wystąpienia szkody w środowisku lub zagrożenia, którego nie udało się usunąć mimo podjęcia działań zapobiegawczych, podmiot korzystający ze środowiska, który je spowodował, powinien niezwłocznie zgłosić ten fakt odpowiedniemu organowi ochrony środowiska – wojewodzie lub ministrowi (art. 11 ustawy).

Zwolnienia z kosztów działań zapobiegawczych lub naprawczych

W sytuacji, gdy sprawcy szkody działają na podstawie i w granicach ważnego zezwolenia na daną działalność (tzw. *permit defence*), a także gdy sposób prowadzenia danej działalności lub użycie danego produktu były „zgodne z zasadami sztuki”, to w tych określonych wyżej sytuacjach sprawca szkody może być zwolniony z ponoszenia kosztów działań naprawczych, jeżeli wykaże przy tym, że jego działanie nie było zawinione ani nie dopuścił się niedbalstwa.

Podmiot korzystający ze środowiska jest natomiast zwolniony z ponoszenia kosztów prowadzonych działań w sytuacjach wymienionych w art. 8 ust. 3 dyrektywy, a więc wtedy, gdy wykaże, że:

- szkoda lub zagrożenie zostały spowodowane przez inny wskazany podmiot oraz wystąpiły mimo zastosowania właściwych środków bezpieczeństwa albo
- powstały na skutek podporządkowania się nakazowi wydanemu przez organ administracji publicznej, chyba że nakaz ten wynikał z emisji lub zdarzenia spowodowanego własną działalnością odpowiedzialnego podmiotu (art. 22 ustawy).

Cezura czasowa

Zgodnie z art. 35 ustawy, przewidziany w niej reżim prawny stosuje się do szkód i zagrożeń zaistniałych po 30 kwietnia 2007 r. Do szkód i zagrożeń zaistniałych wcześniej, a także do szkód wynikłych z działalności zakończonej przed dniem 30 kwietnia 2007 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

Ubezpieczenia

Regulacje dotyczące ubezpieczeń zostały wprowadzone przez odpowiednią modyfikację obowiązującego już obecnie art. 187 ustawy POŚ. Przepis ten uprawnia (ale nie zobowiązuje) organ wydający pozwolenie emisyjne do ustanowienia zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia szkód w środowisku (zabezpieczenie to może mieć formę depozytu, gwarancji bankowej lub polisy ubezpieczeniowej). Możliwość ta jest zatem ograniczona tylko do działalności powodującej emisję.

Minister właściwy do spraw środowiska będzie przy tym uprawniony (ale nie zobowiązany) do określenia, w drodze rozporządzenia, rodzajów instalacji, dla których ustanowienie w pozwoleniu emisyjnym zabezpieczenia będzie obowiązkowe.

Szczególna sytuacja szkód dotyczących powierzchni ziemi

O ile w odniesieniu do szkód i zagrożeń dotyczących siedlisk i gatunków chronionych oraz wód projektowana ustawa wprowadza bardziej precyzyjne i ostrzejsze zasady odpowiedzialności niż dotychczas obowiązujące, to w odniesieniu do szkód dotyczących powierzchni ziemi można mówić o pewnego rodzaju złagodzeniu, a przynajmniej zmianie podejścia.

Nadal będą obowiązywały obecne standardy jakości gleby i ziemi (choć nie jest jasne, czy w każdym przypadku szkody w powierzchni ziemi będzie obowiązek doprowadzenia do tych standardów czy tylko wtedy, gdy ich przekroczenie będzie powodowało zagrożenie zdrowia ludzi) i nadal – co do zasady – powinien znaleźć się podmiot odpowiedzialny za doprowadzenie powierzchni ziemi do wymaganych standardów. Dotychczas jednak za dokonanie rekultywacji odpowiedzialny jest – co do zasady – aktualny władający powierzchnią ziemi. Nabycie zanieczyszczonego gruntu powoduje więc powstanie po stronie nabywcy

odpowiedzialności za doprowadzenie go do określonej standardami jakości (niezależnie od tego, kto spowodował zanieczyszczenie).

Ustawa o zapobieganiu szkodom (...) łączy natomiast obowiązek naprawienia szkody (ewentualnie wyeliminowania zagrożenia) z jej sprawcą (na stronie 12 uzasadnienia projektu ustawy (druk sejmowy 1307) wskazano, że „w związku z jednoznacznym wskazywaniem przez dyrektywę 2004/35/WE sprawcy szkody jako odpowiedzialnego za jej usunięcie niewskazane jest pozostawienie możliwości obarczenia odpowiedzialnością za rekultywację powierzchni ziemi władającego powierzchnią ziemi, który nie jest zanieczyszczającym”).

Należy jednak podkreślić, że projektowana ustawa będzie miała zastosowanie do szkód powstałych po 30 kwietnia 2007 r. Do szkód powstałych wcześniej stosowane będą dotychczasowe zasady rekultywacji, określone w ustawie POŚ (art. 35 ust. 2 ustawy).

*mec. Magdalena Bar,
dr Jerzy Jendrośka*

§ Podstawa prawna:

1. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627).
2. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880).
3. Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.

Porady prawne

Obowiązki przedsiębiorców w zakresie opłat w gospodarce odpadami

Do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska zobowiązane są podmioty korzystające ze środowiska. W przypadku składowania lub magazynowania odpadów, podmiotem korzystającym ze środowiska, zobowiązany

do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, jest posiadacz odpadów (w rozumieniu przepisów Ustawy o odpadach).

Jeżeli odpady zostały przekazane na rzecz podmiotu, który nie uzyskał

wymaganego zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami, to podmiotem korzystającym ze środowiska, zobowiązany do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, jest podmiot, który przekazał te odpady.

Jeżeli osoba fizyczna, niebędąca przedsiębiorcą, przekazuje odpady podmiotowi, który nie uzyskał wymaganego zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami, podmiotem korzystającym ze środowiska, zobowiązany do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, jest podmiot, któremu przekazano te odpady.

✓ WAŻNE!

Opłaty za korzystanie ze środowiska ustala we własnym zakresie podmiot korzystający ze środowiska i wnosi je na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce korzystania ze środowiska.

Opłatę ustala się według stawek obowiązujących w okresie, w którym korzystanie ze środowiska miało miejsce. Opłaty za składowanie odpadów wnosi się do końca miesiąca następującego po upływie każdego półrocza. Podmioty w terminie wnoszenia opłat przedkładają marszałkowi województwa, a także wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta właściwemu ze względu na miejsce składowania odpadów, wykazy zawierające informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska wykorzystane do ustalenia wysokości opłat oraz wysokość tych opłat.

Prawo ochrony środowiska przewiduje zwolnienie z obowiązku ponoszenia opłat, jeżeli opłata półroczna nie przekracza 400 zł za składowanie odpadów.

Jeżeli składowane lub magazynowane odpady ulegają zmieszaniu, za podstawę opłaty za korzystanie ze środowiska przyjmuje się rodzaj odpadu, za który jednostkowa stawka opłaty jest najwyższa. Zasady tej nie stosuje się do tych rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny na podstawie przepisów o odpadach.

Wysokość opłaty za składowanie odpadów zależy od ilości i rodzaju składowanych odpadów.

Wysokość opłaty podwyższonej za składowanie odpadów zależy od ilości i rodzaju składowanych odpadów oraz od czasu składowania odpadów.

Stawki opłat podwyższonych za składowanie odpadów wynoszą:

- 0,05 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania – za składowanie odpadów bez uzyskania decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów oraz magazynowanie odpadów bez wymaganej decyzji określającej sposób i miejsce magazynowania,
- 0,1 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania – za składowanie odpadów w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym,
- 0,15 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania w przypadku pozbycia się odpadów:
 - nad brzegami zbiorników wodnych, a zwłaszcza w strefach ochronnych ujęć wód i na terenach wypływu wód z warstw wodonosnych,
 - na terenach parków narodowych i rezerwatów przyrody,
 - na terenach leśnych albo uzdrowiskowych lub na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- 100-krotnej jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku w przypadku pozbycia się odpadów do śródlądowych wód powierzchniowych i podziemnych, morskich wód wewnętrznych lub wód morza terytorialnego.

Jeżeli składowanie odpadów jest zabronione na podstawie ustawy

o odpadach, stosuje się wyżej wymienione stawki opłat podwyższonych.

W przypadku kary składowania lub magazynowania odpadów, podmiotem korzystającym ze środowiska, zobowiązany do ponoszenia administracyjnych kar pieniężnych, jest posiadacz odpadów (w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach).

Jeżeli odpady zostały przekazane na rzecz podmiotu, który nie uzyskał wymaganego zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami, to podmiotem korzystającym ze środowiska jest podmiot, który przekazał te odpady.

Jeżeli osoba fizyczna, niebędąca przedsiębiorcą, przekazuje odpady podmiotowi, który nie uzyskał wymaganego zezwolenia w zakresie gospodarki odpadami, podmiotem korzystającym ze środowiska jest podmiot, któremu przekazano te odpady.

✓ WAŻNE!

Administracyjne kary pieniężne wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor ochrony środowiska za naruszenie warunków decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów albo decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania odpadów, wymaganych przepisami ustawy o odpadach, co do rodzaju i sposobów składowania lub magazynowania odpadów.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska stwierdza naruszenie na podstawie kontroli, a w szczególności dokonywanych w ich trakcie pomiarów lub za pomocą innych środków dowodowych.

O stwierdzeniu naruszenia na podstawie kontroli wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w terminie 21 dni od wykonania pomiarów, zawiadamia podmiot korzystający

ze środowiska, przekazując mu wyniki pomiarów.

Po stwierdzeniu naruszenia wojewódzki inspektor ochrony środowiska wydaje decyzję ustalającą wymiar kary biegnącej (uwzględniając przekroczenie lub naruszenie w skali doby).

W decyzji ustalającej wymiar kary biegnącej określa się:

- wielkość stwierdzonego naruszenia odpowiednio w skali doby,
- wymiar kary biegnącej,
- termin, od którego kara biegnąca będzie naliczana, jako odpowiednio dzień następujący bezpośrednio po zakończeniu pomiarów lub innych ustaleń stanowiących podstawę stwierdzenia naruszenia.

Kara biegnąca jest naliczana do czasu stwierdzenia zmiany wielkości naruszenia.

Wymiar kary może ulec zmianie na wniosek podmiotu korzystającego ze środowiska, zawierający:

- wyniki pomiarów lub sprawozdanie z własnych ustaleń,
- termin przeprowadzenia pomiarów lub dokonania własnych ustaleń,
- informacje o sposobie ograniczenia naruszenia.

Wniosek powinien być przedłożony wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie 30 dni od dokonania własnych pomiarów lub ustaleń.

Pomiary powinny być przeprowadzone w miejscach i w sposób zgodny z pomiarami dokonanymi przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, który stwierdził przekroczenie.

WIOŚ ustali (w drodze decyzji) wymiar nowej kary biegnącej, jeżeli w terminie 30 dni nie zakwestionuje zasadności złożonego wniosku.

WIOŚ podejmuje, na podstawie ostatecznych decyzji określających wymiar kary biegnącej, decyzję o wymierzeniu kary:

- za okres do ustania naruszenia – po stwierdzeniu z urzędu lub na wniosek podmiotu korzystającego ze środowiska, że naruszenie ustało albo
- za okres do dnia 31 grudnia każdego roku – jeżeli do tego dnia naruszenie nie zostało usunięte.

Jeżeli WIOŚ w ciągu 30 dni od dnia wpływu wniosku stwierdzi, że naruszenie jest wyższe niż podano we wniosku lub nie ustała wymierzona wysokość kary biegnącej, począwszy odpowiednio od doby albo godziny, w której stwierdzono bezzasadność wniosku, jednocześnie podwyższając jej wysokość dwukrotnie na okres 60 dni.

Jeżeli do dnia zmiany stawek opłat za korzystanie ze środowiska, stanowiących podstawę wymiaru kary, albo do dnia zmiany stawek kar stwierdzone naruszenie nie ustało, wojewódzki inspektor ochrony środowiska ustala w drodze decyzji nowy wymiar kary biegnącej, stosując nowe stawki od dnia ich wprowadzenia.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska nie wszczyna postępowania w sprawie wymierzenia kary, jeżeli przewidywana jej wysokość nie przekracza najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, obowiązującego 30 września roku poprzedniego.

Wysokość kary zależy odpowiednio od ilości i rodzaju składowanych albo magazynowanych odpadów oraz czasu ich składowania albo magazynowania.

Odroczenie terminu płatności opłaty podwyższonej za korzystanie ze środowiska

Organem właściwym w sprawach odraczania terminu płatności opłaty podwyższonej za korzystanie ze środowiska, a także jej zmniejszania i umarzania jest marszałek województwa, a w sprawach administracyjnych kar pieniężnych – wojewódzki inspektor ochrony środowiska.

Termin płatności opłaty za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnej kary pieniężnej odracza się na wniosek podmiotu korzystającego ze środowiska zobowiązanego do ich uiszczenia, jeżeli realizuje on terminowo przedsięwzięcie, którego wykonanie zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia podwyższonych opłat albo kar w okresie nie dłuższym niż 5 lat od dnia złożenia wniosku.

Odroczenie terminu płatności może dotyczyć części albo całości opłaty lub kary, ale może objąć opłaty najwyższej w części, w jakiej przewyższa ona kwotę opłaty, jaką ponosiłby podmiot korzystający ze środowiska w przypadku, gdyby posiadał pozwolenie albo inną wymaganą decyzję.

WAŻNE!
Termin płatności może być odroczony wyłącznie na okres niezbędny do zrealizowania przedsięwzięcia, którego wykonanie zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia podwyższonych opłat albo kar.

Wniosek o odroczenie terminu płatności opłaty albo kary powinien zostać złożony do właściwego organu przed upływem terminu, w którym powinny być one uiszczone.

Złożenie wniosku o odroczenie terminu płatności opłat nie zwalnia z obowiązku ich uiszczenia w części, w jakiej nie mogą podlegać odroczeniu.

Wniosek powinien zawierać:

- wskazanie wysokości opłaty lub kary, o której odroczenie terminu

- płatności występuje strona,
- opis realizowanego przedsięwzięcia,
 - harmonogram realizacji przedsięwzięcia ze wskazaniem etapów nie dłuższych niż 6 miesięcy.

Jeżeli istnieją zastrzeżenia co do możliwości sfinansowania przez wnioskodawcę planowanych przedsięwzięć, właściwy organ może zażądać dodatkowo przedłożenia dowodów potwierdzających możliwość finansowania przedsięwzięcia.

Decyzja o odroczeniu terminu płatności opłat lub kar określa:

- 1) opłatę lub karę, której termin płatności został odroczone, oraz jej wysokość,
- 2) realizowane przez wnioskodawcę przedsięwzięcie,
- 3) harmonogram realizacji przedsięwzięcia,
- 4) termin odroczenia opłaty albo kary.

Właściwy organ, w drodze decyzji, odmawia odroczenia terminu płatności opłaty lub kary, jeżeli nie są spełnione warunki odroczenia.

W przypadku wniesienia wniosku po upływie terminu, w którym opłaty albo kary powinny być uiszczone, naliczane są odsetki za zwłokę na zasadach określonych w przepisach działu III Ordynacji podatkowej.

W przypadku gdy terminowe zrealizowanie przedsięwzięcia będącego podstawą odroczenia płatności usunęło przyczyny ponoszenia opłat i kar, właściwy organ (w drodze decyzji) orzeka o zmniejszeniu odroczonej opłaty albo kary o sumę środków własnych, wydatkowanych na realizację przedsięwzięcia. Jeżeli odroczenie dotyczy przedsięwzięcia służącego realizacji zadań własnych gminy, do środków własnych wlicza się także środki pochodzące z budżetu gminy.

W przypadku gdy terminowe zrealizowanie przedsięwzięcia, będącego podstawą odroczenia płatności, nie usunęło przyczyn ponoszenia opłat lub kar, właściwy organ, w drodze decyzji, orzeka o obowiązku uiszczenia odroczonej opłaty albo kary wraz z opłatą prolongacyjną, o której mowa w przepisach działu III Ordynacji podatkowej.

Jeżeli przedsięwzięcie, będące podstawą odroczenia płatności, nie zostanie zrealizowane w terminie, właściwy organ stwierdza, w drodze decyzji, obowiązek uiszczenia odroczonej opłaty albo kary wraz z określonymi w przepisach działu III Ordynacji podatkowej odsetkami za zwłokę naliczanymi za okres odroczenia.

Właściwy organ może wydać decyzję o obowiązku uiszczenia odroczonej opłaty albo kary, także przed upływem terminu odroczenia, w razie stwierdzenia, że przedsięwzięcie będące podstawą odroczenia nie jest realizowane zgodnie z harmonogramem.

W przypadku odroczenia terminu płatności opłat lub kar stosuje się odpowiednio przepisy ustawy Ordynacja podatkowa w zakresie wstrzymania biegu terminu przedawnienia należności.

Zbigniew Bienko

§ Podstawa prawna:

1. Ustawa z 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz.U. z 2001 r. Nr 63 poz. 638, z późn. zm.). ■

Porady prawne

Dofinansowanie z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych

W artykule przeczytaj Państwo na temat regulaminu funkcjonowania Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych, czyli co należy zrobić, aby otrzymać dofinansowanie.

Regulamin funkcjonowania Funduszu ustala Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (obecnie Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi); został uchwalony w formie Rozporządzenia w sprawie regulaminu funkcjonowania Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych.

Na jego podstawie wniosek o przyznanie lub wypłatę środków terenowego Funduszu Ochrony Gruntów

Rolnych, zwanego dalej „funduszem terenowym”, składa się dysponentowi funduszu terenowego właściwemu ze względu na położenie gruntów rolnych – w praktyce wniosek kieruje się do Urzędu Marszałkowskiego województwa, które jest dysponentem funduszu. Przykładowe wnioski publikowane są na stronach danego samorządu województwa.

Wniosek o przyznanie środków

Wniosek o przyznanie środków funduszu terenowego na realizację zadań wymienionych w pkt 1-6 i 10 powyżej powinien określać:

- 1) wnioskodawcę,
- 2) przedsięwzięcie i przyczyny jego podjęcia,
- 3) rodzaj i rozmiar prac niezbędnych do wykonania,
- 4) termin realizacji przedsięwzięcia,
- 5) koszt wykonania planowanych prac oraz wysokość nakładów na jeden hektar, a w przypadku budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych – na jeden kilometr,
- 6) udział własny w kosztach realizacji przedsięwzięcia.

O czym jeszcze należy pamiętać, składając wniosek? – czytaj dalej

- 1) Wniosek o przyznanie środków funduszu terenowego na realizację zadań **wdrażania i upowszechniania wyników prac naukowo-badawczych** związanych z ochroną gruntów rolnych oraz wykonywania badań płodów rolnych uzyskiwanych na obszarach ograniczonego użytkowania oraz niezbędnych dokumentacji i ekspertyz z zakresu ochrony gruntów rolnych **powinien określać przedsięwzięcie i koszty jego realizacji.**
- 2) Wniosek o przyznanie środków funduszu terenowego na **zakup sprzętu i oprogramowania** powinien zawierać **informacje o przeznaczeniu tego sprzętu i oprogramowania** oraz o dotychczasowym wyposażeniu w taki sprzęt.
- 3) Wniosek o zwrot kosztów **zakupienia nasion i sadzonek** ze środków funduszu terenowego powinien **określać wysokość poniesionych kosztów zakupu.** Do wniosku należy dołączyć kopię decyzji nakazującej właścicielowi zalesienie, zadrzewienie bądź zakrzewienie gruntów lub założenie na nich trwałych użytków zielonych oraz dokumenty potwierdzające wysokość poniesionych kosztów.
- 4) Wniosek o wypłatę ze środków funduszu terenowego **odszkodowania**, wypłacanego dla właściciela gruntów w przypadku, gdy właściwy organ, ze względu na ochronę gleb m.in. przed erozją, nakazał właścicielowi gruntów np. zalesienie lub zadrzewienie gruntów, a wykonanie nakazu spowodowało szkody wynikające ze zmniejszenia produkcji roślinnej, powinien określać **wysokość szkody wynikającą ze zmniejszenia produkcji roślinnej.** Do wniosku należy dołączyć kopię decyzji nakazującej właścicielowi zalesienie, zadrzewienie bądź zakrzewienie gruntów lub założenie na nich trwałych użytków zielonych

nych oraz dokumenty potwierdzające wysokość poniesionych kosztów oraz dokumenty potwierdzające wysokość szkody.

- 5) Wniosek o przekazanie środków funduszu terenowego na realizację **wykonania zastępczego** obowiązków określonych w ustawie powinien zawierać: wnioskodawcę, przedsięwzięcie i przyczyny jego podjęcia, rodzaj i rozmiar prac niezbędnych do wykonania, termin realizacji przedsięwzięcia, koszt wykonania planowanych prac oraz wysokość nakładów na jeden hektar, a w przypadku budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych – na jeden kilometr.

Do wniosku należy dołączyć:

- 1) wyrys z mapy ewidencji gruntów, na której należy określić lokalizację i ewentualne etapy realizacji projektowanych prac,
- 2) wypis z operatu ewidencji gruntów dotyczący nieruchomości, na której ma być realizowane przedsięwzięcie, i wypis z księgi wieczystej, jeżeli jest założona dla tej nieruchomości,
- 3) kopię decyzji nakładającej obowiązek wykonania określonej czynności.

Co powinien zawierać wniosek samorządu województwa o zasilenie funduszu terenowego?

Wniosek dysponenta funduszu terenowego – czyli samorządu województwa o zasilenie funduszu terenowego ze środków centralnego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych, zwanego dalej „funduszem centralnym”, **powinien zawierać:**

- 1) wykaz przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków funduszu terenowego,
- 2) udział procentowy środków funduszu terenowego w kosztach ogólnych poszczególnych przedsięwzięć oraz kwotę środków

funduszu terenowego przydzielaną w województwie na poszczególne rodzaje dofinansowywanych prac na jeden hektar lub w przypadku budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych – na jeden kilometr.

W przypadku gdy wniosek samorządu województwa dotyczy zasilenia funduszu terenowego ze środków funduszu centralnego na **zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania**, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych, powinien zawierać również informacje o przeznaczeniu tego sprzętu i oprogramowania oraz o dotychczasowym wyposażeniu w taki sprzęt.

✓ **WAŻNE!**

Wniosek o przyznanie środków funduszu centralnego **na wdrażanie i upowszechnianie wyników prac naukowo-badawczych związanych z ochroną gruntów rolnych** oraz na zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania powinien określać również przedsięwzięcie i koszty jego realizacji.

Umorzenie lub ulga w spłacie należności pieniężnych wobec WFOGR, a więc należności związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych

Możliwe jest uzyskanie umorzenia lub uzyskania ulgi w spłacie należności pieniężnych wobec Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych, a więc należności związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych. Taką możliwość przewiduje Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zasady i tryb umorzeń i przyznawania ulg określa właściwy sejmik województwa w formie uchwały.

Przykładowo uchwała sejmiku może podjąć uchwałę, że umorzenie może nastąpić, jeżeli zachodzi jedna z następujących przesłanek:

1. Jeżeli w wyniku postępowania egzekucyjnego lub na podstawie innej okoliczności lub dokumentów stwierdzono, że dłużnik nie posiada majątku, z którego można dochodzić należności.
2. Jeżeli w wyniku egzekucji z majątku dłużnika, dłużnik lub osoby pozostające na jego utrzymaniu będą pozbawieni niezbędnych środków utrzymania.
3. Jeżeli dłużnik zmarł, nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawił nieruchomości nie-

podlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów.

4. Jeżeli jest oczywiste, że w postępowaniu mającym na celu dochodzenie i egzekwowanie danej należności nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki poniesione w wyżej określonych celach, jeżeli należności uboczne powstały z winy wierzyciela.
5. Jeżeli przeprowadzone postępowanie wyjaśniające wykaże, że za umorzeniem wierzytelności przemawiają szczególnie ważne względy społeczne lub gospodarcze.

Umorzenie może nastąpić tylko wówczas, gdy odroczenie terminu zapłaty lub rozłożenie należności

na raty nie zapewni spłaty tej należności. Natomiast przykładowo przesunięcie terminu płatności lub/i podział na raty ww. należności może nastąpić w uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi przypadkach z uwzględnieniem możliwości płatniczych dłużnika oraz uzasadnionego interesu wierzyciela.

Paulina Grabowska
Aplikant radcowski

§ Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 27 października 1998 r. w sprawie regulaminu funkcjonowania Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych (Dz.U. z 1998 r. Nr 139, poz. 903)

Temat numeru

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Oddziaływanie hałasu

Występujące w środowisku dźwięki niepożądane lub szkodliwe dla zdrowia człowieka określamy mianem hałasów. Najczęściej stosowaną miarą hałasu jest poziom dźwięku wyrażany w decybelach (dB). Zakres spotykanych w środowisku poziomów dźwięku jest dość rozległy, począwszy od wartości progowych, tj. poziomu 0 dB, po wartości powodujące fizyczne odczucie bólu – 130 dB (granica bólu).

wokół obiektów przemysłowych i usługowych o charakterze wytwórczym.

Fizycznymi źródłami hałasu w środowisku są najczęściej:

- maszyny, urządzenia i narzędzia (np. młoty pneumatyczne, sprężarki, wiertarki, szlifierki);
- część procesów technologicznych generujących hałasy aerodynamiczne (np. zrzuty pary pod ciśnieniem);

- pojazdy komunikacji drogowej, szynowej, lotniczej, wodnej;
- inne pojazdy (ciągniki rolnicze, maszyny budowlane itp.);
- urządzenia komunalne (windy, hydrofony, transformatory, pompy).

Ze względu na źródło i miejsce występowania hałasu, wyróżnia się hałas: przemysłowy, komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy), komunalny (osiedlowy), mieszkaniowy (domowy).

Tabela 1. Podział hałasu słyszalnego

Grupa	Poziom dźwięku w dB(A)	Rodzaj oddziaływania
I	< 35	dźwięki nieszkodliwe dla zdrowia, mogą być denerwujące lub przeszkadzać w pracy wymagającej skupienia
II	35 – 70	wpływają na zmęczenie układu nerwowego człowieka, poważnie utrudniają zrozumiałość mowy, zasypianie i wypoczynek
III	70 – 85	wpływają na znaczne zmniejszenie wydajności pracy, mogą być szkodliwe dla zdrowia i powodować uszkodzenie słuchu
IV	85 – 130	powodują liczne schorzenia organizmu ludzkiego, uniemożliwiają zrozumiałość mowy nawet z odległości 0,5 m
V	> 130	powodują trwałe uszkodzenie słuchu, wywołują pobudzenie do drgań organów wewnętrznych człowieka, powodując ich schorzenia

WAŻNE!

Obowiązująca ustawa **Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. Nr 62, poz. 627)** („Ustawa”) zdefiniowała hałas jako dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16000 Hz.

Źródła hałasu

W dzisiejszym świecie mamy do czynienia z powszechnością hałasu. Występuje on zwłaszcza w dużych miastach, wzdłuż tras komunikacyjnych,

Ocena hałasu

Przyjmuje się podział hałasu (dźwięku) słyszalnego na pięć grup, w zależności od jego poziomu (tabela 1).

Dopuszczalny poziom hałasu

✓ WAŻNE!

Dopuszczalne wartości poziomu dźwięku w środowisku określa Rozporządzenie **Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku z dnia 29 lipca 2004 r. (Dz.U. Nr 178, poz. 1841)**. Dopuszczalny poziom hałasu emitowanego do środowiska określa się dla terenów o charakterze chronionym, np. dla terenu zabudowy mieszkaniowej, wypoczynkowo-rekreacyjnej, domów opieki, szpitali itp. Nie ustalono dopuszczalnego poziomu hałasu dla terenów leśnych, przemysłowych i użytków rolnych.

Normy hałasu

Na terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej z usługami dopuszczalny poziom hałasu emitowanego przez źródła przemysłowe nie może przekroczyć:

- 55 dB – w porze dnia (od godz. 6⁰⁰ do 22⁰⁰),
- 45 dB – w porze nocnej (od godz. 22⁰⁰ do 6⁰⁰).

Dla terenów zabudowy jednorodzinnej i wielogodzinnego pobytu dzieci i młodzieży, w tym szkół i przedszkoli:

- 50 dB – w porze dnia,
- 40 dB – w porze nocnej.

Najbardziej rygorystyczne normy ustalono dla obszarów ochrony uzdrowskiej i terenów szpitali poza miastem:

- 40 dB – w porze dnia,
- 30 dB – w porze nocnej.

Inaczej określono dopuszczalne poziomy hałasu emitowane przez

drogi oraz linie kolejowe i tramwajowe. Poziomy te są wyższe niż dopuszczalne dla źródeł przemysłowych o 5 do 10 dB, w zależności od pory (dzień lub noc) oraz rodzaju obszaru chronionego.

Komu zgłosić przekroczenia?

Ze skargą na podmiot emitujący nadmierny poziom hałasu można zwrócić się do:

- Starostwa Powiatowego (w przypadku dużych miast do Urzędu Miejskiego),
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, a także do Policji lub Straży Miejskiej.

Jeżeli stwierdzone zostanie przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dnia lub w porze nocy, starosta (lub prezydent miasta) jest zobowiązany wydać decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu emitowanego do środowiska przez dany podmiot. Po okresie 6 miesięcy Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadzi pomiary kontrolne hałasu emitowanego do środowiska przez instalacje danego podmiotu (np. zakładu) i sprawdzi, czy nie nastąpiły przekroczenia ustalonych wartości.

W przypadku braku reakcji na skargę ze strony Starostwa (Prezydenta Miasta) lub Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, zainteresowany może złożyć kolejną skargę odpowiednio do: Wojewody lub Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w Ministerstwie Środowiska.

Mapy aglomeracyjne i akustyczne

✓ PAMIĘTAJ!

Ustawa przewiduje obowiązkowe sporządzanie przez starostów map aglomeracji i terenów, na których dopuszczalny poziom hałasu jest przekroczony.

Obowiązkowe jest również wykonywanie pomiarów i sporządzanie co 5 lat przez zarządzających obiektami komunikacyjnymi (drogowymi, kolejowymi i lotniczymi), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, map akustycznych terenów, na których prowadzona eksploatacja powoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Mapy te stanowią materiał wyjściowy do tworzenia programów naprawczych w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, przez rady powiatów dla aglomeracji i przez wojewodów dla terenów zagrożonych hałasem powodowanym przez główne obiekty komunikacyjne.

Kto tworzy mapę?

Podmiotem zobowiązanym do stworzenia mapy akustycznej terenu jest zarządzający drogą, linią kolejową lub lotniskiem. Po raz pierwszy ma stworzyć ją w terminie 1 roku od dnia, w którym obiekty, którymi zarządza, zostały zaliczone do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Na podstawie ustawy zostało wydane Rozporządzenie **Ministra Środowiska w sprawie dróg, linii kolejowych i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których jest wymagane sporządzanie map akustycznych, oraz sposobów określania granic terenów objętych tymi mapami z dnia 14 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2007 r. Nr 1, poz. 8)**, które określa:

- 1) drogi, linie kolejowe i lotniska, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których jest wymagane sporządzanie map akustycznych;

- 2) terminy zaliczenia dróg, linii kolejowych i lotnisk do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie na środowisko;
- 3) sposoby określania granic terenów objętych mapami.

Kary grzywny za niedopełnienie obowiązków

Kary grzywny są wymierzane, jeśli podmiot zobowiązany nie przedkłada mapy akustycznej terenu lub za niedopełnienie obowiązków:

- 1) prowadzenia okresowych pomiarów poziomów w środowisku wprowadzanych substancji lub energii,
- 2) prowadzenia ciągłych pomiarów poziomów w środowisku wprowadzanych substancji lub energii,
- 3) przeprowadzenia pomiarów poziomów w środowisku wprowadzanych substancji lub energii w związku z eksploatacją obiektu przebudowanego,
- 4) gdy podmiot zobowiązany nie wykonuje tych obowiązków lub nie przechowuje wyników pomiarów w wymaganym okresie.

Karze grzywny podlega również ten, kto będąc zarządzającym drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem, nie przedkłada właściwym organom wyników pomiarów. Tej samej karze podlega, kto zarządza drogą, linią kolejową lub lotniskiem zaliczonymi do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, nie przedkłada mapy akustycznej terenu.

Decyzja ustalająca dopuszczalne poziomy hałas przenikającego do środowiska

Decyzję ustalającą dopuszczalne poziomy hałas przenikającego do środowiska wydaje się, gdy hałas

w środowisku przekracza dopuszczalne poziomy, ustalone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

W przypadku gdy okaże się, że poza zakładem przekroczone są dopuszczalne poziomy hałasu, właściwy organ ustala dla zakładu w drodze decyzji dopuszczalne poziomy hałasu, na co zakład może się odwołać.

✓ PAMIĘTAJ!

Obowiązek dotrzymania ustalonych dopuszczalnych poziomów hałasu powstaje dopiero po upływie 6 miesięcy od daty doręczenia zakładowi powyższej decyzji. Decyzja powinna zawierać wartości dopuszczalne poziomu hałasu emitowanego przez zakład, określone odrębnie dla pory dnia i pory nocy.

Pomiar emisji

Ustawa zawiera również regulacje dotyczące obowiązków w zakresie prowadzenia pomiarów emisji z instalacji, sposobu ich realizacji, zakresu pomiarów, sposobu przedstawiania wyników pomiarów, których szczegółowe uzupełnienia będą zawarte w rozporządzeniach Ministra Środowiska, wydanych na podstawie upoważnień ustawy, w tym ustalenie, w zależności od rodzaju lub parametrów instalacji albo urządzenia:

- przypadków, w których wymagany jest ciągły pomiar emisji z instalacji,
- przypadków, w których wymagane są okresowe pomiary emisji z instalacji albo urządzenia, oraz częstotliwości prowadzenia tych pomiarów,
- metodyki wykonywania pomiarów,
- sposobu ewidencjonowania przeprowadzonych pomiarów,
- rodzajów wyników pomiarów, które powinny być przekazywane właściwym organom,

- ochrony środowiska oraz terminów i sposobu ich prezentacji.

W przypadku niedopełnienia obowiązków dotyczących przeprowadzenia pomiarów lub przedkładania ich wyników właściwym organom, nakłada się karę grzywny.

Przeglądy ekologiczne

W przypadku stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwość negatywnego oddziaływania instalacji na środowisko, organ może zobowiązać prowadzącego instalację – podmiot korzystający ze środowiska – do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego. Zakres tego przeglądu określa ustawa, jeżeli dotyczy to instalacji niezaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, organ określa wymagania, jakie należy spełnić; jeśli dotyczy to działalności innej niż eksploatacja instalacji, organ wskazuje metody badań i studiów oraz określa, które z wymagań ustawowych należy spełnić. Obowiązek sporządzenia przeglądu spoczywa na zarządzających obiektami: dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotniska lub portu. Minister Środowiska może określić dodatkowe wymagania, jakim powinien odpowiadać przegląd ekologiczny dla poszczególnych rodzajów instalacji.

Kary za przekroczenie poziomu hałasu

W przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska naliczy kary pieniężne (tzw. karę biegnącą, liczoną od momentu stwierdzenia przekroczeń do czasu stwierdzenia ich braku), których celem jest zobligowanie podmiotu naruszającego normy do wykonania prac ograniczających emisję ponadnormatywnego poziomu hałasu. Inspektor ma również prawo wstrzymać

Tabela 1. Kary za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu

Wielkości przekroczenia	W zł za każdy dB przekroczenia	
	w porze dnia	w porze nocy
od 1 do 5 dB	8	10
powyżej 5 do 10 dB	14	17
powyżej 10 do 15 dB	20	24
powyżej 15 dB	30	36

pracę urządzeń powodujących emisję ponadnormatywnego hałasu do środowiska. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości jednostkowych stawek kar za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu z dnia 29 września 2001 r. (Dz.U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1285) ustala jednostkowe stawki kar (tabela 2).

Procedury i przepisy szczegółowe dotyczące wymierzania kar, odraczania, zmniejszania kar oraz przepisy szczególne dotyczące kar za emisję hałasu zawierają art. 298-321 ustawy.

Paulina Grabowska
Aplikant radcowski

§ Podstawa prawna:

1. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627).
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku z dnia 29 lipca 2004 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 178, poz. 1841).
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dróg, linii kolejowych i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których jest wymagane sporządzenie map akustycznych, oraz sposobów określania granic terenów objętych tymi mapami z dnia 14 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2007 r. Nr 1, poz. 8).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości jednostkowych stawek kar za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu z dnia 29 września 2001 r. (Dz.U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1285).

Finanse

Ustalenie odpłatności za przyłączanie nieruchomości do gminnych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych

W Ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858) dokonano m.in. rozdziału obowiązków właścicieli nieruchomości, którzy korzystają z sieci, oraz przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych. O zasadach rozdziału obowiązków pośród właścicieli nieruchomości dowiedzą się Państwo z poniższego artykułu.

Ustawa tworzy prawne ramy działania sektora wodociągów i kanalizacji. Główne zasady rozdziału obowiązków właścicieli nieruchomości w tym zakresie wyraża art. 15.

Przewiduje on, że osoba ubiegająca się o przyłączenie do sieci zapewni na własny koszt budowę przyłączy oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego. Do niej należy także poniesienie kosztów nabycia, zainstalowania i utrzymania urządzenia pomiarowego.

Obowiązkiem przedsiębiorstwa jest z kolei zapewnienie budowy urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji (art. 15 ust. 1). Do przedsiębiorstwa należy ponadto pokrycie kosztów nabycia, zainstalowania i utrzymywania wodomierza głównego.

Praktyka dowodzi tymczasem, że przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne próbują na różne sposoby przerzucić część ciężarów, do ponoszenia których są zobowiązane, na odbiorców świadczeń. Jednym z takich sposobów jest ustalanie odpłatności za przyłączenie do sieci, choć ustawa takiej możliwości wyraźnie nie przewiduje.

W jednej z gmin opłatę taką wprowadzono, wykorzystując uchwałę rady gminy w sprawie zatwierdzenia

regulaminu dostarczania wody (pod nazwą „opłata za wydanie technicznych warunków przyłączenia nieruchomości do sieci wodociągowej”). Zakwestionował to wojewoda, wydając rozstrzygnięcie nadzorcze. Uznał on, że nie można uzależniać przyłączenia do sieci od spełnienia innych warunków niż określone w ustawie, np. od wniesienia stosownej opłaty (zob. rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody 2004-03-11, PN-I-0911/32/2004, opubl. [w:] OwSS 2004, Nr 4, poz. 111, s. 74).

Inną drogą poszła gmina G., której burmistrz wydał zarządzenie w sprawie ustalenia wysokości opłaty za włączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej, opierając się na przepisach Ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. z 1997 r. Nr 9, poz. 43 ze zm.). Art. 4 ust. 1 pkt 2 tej ustawy upoważnia organ gminy jedynie do ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej, ale nie obejmuje to opłat o charakterze publicznoprawnym.

Z treści zarządzenia wynikało tymczasem, że opłata za włączenie do sieci była obowiązkowa, a zatem stanowiła daninę publiczną. Do takiego wniosku doszedł WSA, rozpatrując skargę gminy na rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody. Taki tok rozumowania podtrzymał także NSA, który oddalił skargę kasacyjną gminy. Stwierdził on, że ustanowienie obowiązku ponoszenia opłat za przyłączenie do sieci nie wynika ani z art. 4 ust. 1 pkt 2 Ustawy o gospodarce komunalnej, ani z art. 15 i 19 Ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (sygn. II OSK 730/06).

Spory związane z realizacją ustawowych przepisów sygnalizują niekiedy rzeczywiste potrzeby, których nie dostrzegł ustawodawca na etapie tworzenia prawa. Interwencja prawodawcy ma wówczas charakter uzupełniającej korekty. Dobrze jest, gdy interweniuje sam

ustawodawca. W omawianym przypadku korekta została dokonana przepisami Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 127, poz. 886). Paragraf 5 tego rozporządzenia określa zawartość taryf, włączając do nich także nowe konstrukcje cen i stawek opłat, które w poprzednich przepisach nie istniały. Punkt 7 wskazuje na „stawkę opłaty za przyłączenie do urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, będących w posiadaniu przedsiębiorstwa, wynikającą z kosztów przeprowadzania prób technicznych przyłącza wybudowanego przez odbiorcę usług; do stawki opłaty dolicza się podatek, o którym mowa w par. 2 pkt” (tj. podatek od towarów i usług, w wysokości określonej odrębnymi przepisami).

Tak więc praktyka gmin, choć niejednolita, znalazła usankcjonowanie w przepisach rozporządzenia. Dookreślenie zakresu przedmiotowego takiej opłaty (powiązanie z kosztami przeprowadzania prób technicznych) eliminuje raczej obawy, że będą nieproporcjonalnie wysokie, a w szczególności, że będą stanowić ukrytą formę finansowania zadań gminy.

dr Jerzy Rotko

§ Podstawa prawna:

1. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 czerwca 2006 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858).
2. Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. z 1997 r. Nr 9, poz. 43 ze zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. z 2006 r. Nr 127, poz. 886).

? Pytania i odpowiedzi

Do Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego wpływają pisma-wnioski o wydanie opinii na temat efektu ekologicznego (planowany-potwierdzający). Opinia organu jest jednym z załączników do dokumentacji o uzyskanie pomocy finansowej z funduszy (WFOŚiGW, funduszy unijnych, itp.).

- *Jak należy traktować, pod kątem opłaty skarbowej, wyżej wspomniane pisma-wnioski wpływające od tych wszystkich, którzy nie są zwolnieni z obowiązku uiszczania opłaty skarbowej? Nadmieniamy, iż przed wejściem w życie nowelizacji Ustawy o opłacie skarbowej wnioskodawca powinien był zakupić znaczki skarbowe: 5 zł – za wniosek, 0,5 zł – za każdy załącznik.*
- *Czy potraktowanie prośby o wydanie opinii jako pisma czy też jako wniosku stanowi różnicę w odniesieniu do naliczania opłaty skarbowej?*

Od 1 stycznia 2007 r. opłatę skarbową wnosi się na nowych zasadach. Nowa Ustawa o opłacie skarbowej z dnia 16 listopada 2006 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 225, poz. 1635), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2007 r. („Ustawa”), zwalnia z opłaty składanie **wniosków i podań oraz**

załączników do nich. Do końca 2006 r. płacono 5 zł oraz dodatkowo 0,5 zł za każdy załącznik. Ustawa zlikwidowała znaczki skarbowe, dzięki czemu wiele formalności urzędowych można załatwiać przez Internet. Dla opłaty skarbowej nie ma znaczenia, w jaki sposób

potraktujemy prośbę o wydanie opinii na temat efektu ekologicznego – czy jako pismo, czy jako wniosek. Oznaczenie wniosku o wydanie opinii na temat efektu ekologicznego tytułem „pismo” nie ma znaczenia dla obowiązku podatkowego.

Kto i w jakiej postaci może uzyskać pomoc finansową ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadania służące ochronie środowiska (zgodnie z Prawem ochrony środowiska)? Jak należy traktować Organizacje pożytku publicznego?

Zasady przyznawania środków z Powiatowego Fundusz Ochro-

ny Środowiska i Gospodarki Wodnej regulują zapisy Ustawy

z 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62,

poz. 627 z późn. zm.) („Ustawa POŚ”).

Na co przeznaczają się środki Powiatowego Funduszu?

Środki funduszy przeznaczają się na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa oraz na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi. Środki funduszy przeznaczają się także na współfinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizowanych na zasadach określonych w Ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. Nr 169, poz. 1420). Środki Funduszu Powiatowego przekazuje się w formie dotacji.

Zgodnie z Ustawą POŚ środki Powiatowych Funduszy przeznaczają się na:

- 1) edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju;
- 2) wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu śro-

- dowiska;
- 3) wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła;
- 4) wspomaganie systemów gromadzenia i przetwarzania danych związanych z dostępem do informacji o środowisku;
- 5) realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej;
- 6) przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków;
- 7) przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi;
- 8) przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza;
- 9) przedsięwzięcia związane z ochroną wód;
- 10) profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska;
- 11) wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wpro-

- dzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii;
- 12) wspieranie działalności związanej z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych;
- 13) wspieranie ekologicznych form transportu;
- 14) działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi, położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów Ustawy o ochronie przyrody;
- 15) prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy;
- 16) inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Kto jest uprawniony do korzystania ze środków Powiatowego Funduszu?

Do korzystania z funduszu uprawnione są osoby wskazane w powyższej Uchwale Zarządu Powiatu/Rady Miasta. Najczęściej są to wszelkie

Opłaty i fundusze w ochronie środowiska

WYDAWCA: Verlag Dashofer Sp. z o.o., ul. Senatorska 12, 00-082 Warszawa

tel.: (+48 22) 559 36 01 ~ 05, 559 36 58, faks: 829-27-00, 829-27-27

Redaktor odpowiedzialny: Aleksandra Morawiec, morawiec@dashofer.pl, www.dashofer.pl

Redakcja i korekta techniczna: Jolanta Stypułkowska

Skład: Dariusz Ziach. Druk: Semafic, Warszawa

Prenumerata: kwartalna 65 zł + 22% VAT, roczna 231,40 zł (10% taniej) + 22% VAT.

Wpłaty kierować na rachunek:

Verlag Dashofer Sp. z o.o. Bank Handlowy S.A., nr 90-10301508-0000000800916003.

Redakcja odpowiada na łamach gazety na wybrane pytania Czytelników przesłane faksem lub pocztą.

© 2006 Dashöfer Holding Ltd & Wydawnictwo Verlag Dashofer. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Przedruk w całości lub we fragmentach i rozpowszechnianie bez zgody wydawcy zabronione.

Ze względu na stałe zmiany w polskim prawie oraz niejednolite interpretacje przepisów

Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone informacje.

osoby prawne, osoby fizyczne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz orga-

nizacje społeczne. Jeśli organizacje pożytku publicznego mają formę prawną dopuszczalną przez uchwałę

do ubiegania się o uzyskanie środków z Powiatowego Funduszu, mogą również się o nie ubiegać.

Woda i ścieki

Prawny serwis informacyjno-doradczy

Poznaj wskazówki ekspertów:

- **Aktualności:** Bieżące zmiany w krajowych i unijnych przepisach prawnych, ważne terminy.
- **Porady prawne:** Praktyczne wskazówki dotyczące stosowania prawa w gospodarce wodno-ściekowej.
- **Finanse:** Opłaty za korzystanie ze środowiska, kary za niestosowanie się do wymogów prawa, wskazówki dotyczące pozyskiwania środków unijnych i krajowych.
- **Technologie:** Informacje dotyczące rozwiązań technicznych.
- **Pytania i odpowiedzi:** Odpowiedzi naszych ekspertów na pytania pojawiające się w Państwa codziennej pracy

Wybierz wersję drukowaną lub elektroniczną!

Skorzystaj z zalet serwisu:

- bieżące informacje o zmianach w zakresie gospodarki wodno-ściekowej
- przejrzysta struktura i zrozumiała treść
- praktyczne wskazówki z zakresu gospodarki wodno-ściekowej

Zamów na próbę! Faks: (022) 829 27 00, 829 27 27

KUPON ZAMÓWIENIOWY – WYPEŁNIJ I WYŚLIJ FAKSEM – 0 (pfx) 22 829 27 00, 829 27 27

Tak, zamawiam egzemplarzy serwisu informacyjno-doradczego „Woda i ścieki”

Miesięcznik, 16-20 stron A4 w wydaniu Miesięcznik 16-20 stron, wersja elektroniczna

Prenumerata roczna 273,60 zł Prenumerata roczna 231,40 zł +22% VAT (10% taniej) Prenumerata kwartalna 65 zł +22% VAT

Prenumerata kwartalna 76 zł

Do powyższych cen należy doliczyć koszty przesyłki (dla formy drukowanej)

Forma płatności: za pobraniem przelew

Zamówienie publikacji jest jednoznaczne z zamówieniem aktualizacji, tzn. przedłużenie prenumeraty nie wymaga odrębnego zamówienia. Po upływie okresu pierwszej prenumeraty zostanie ona automatycznie przedłużona i będą dosyłane kolejne numery aż do odwołania. Rezygnacji z kolejnej prenumeraty możecie Państwo dokonać tylko pisemnie. Macie Państwo prawo do zwrotu publikacji w ciągu 14 dni, jeśli nie spełnia ona Państwa oczekiwań. Wpłacone pieniądze zostaną Państwu zwrócone. Czas realizacji zamówienia 14 dni. Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerami telefonu: (022) 559-36-00 (do 05); 559-36-33

Firma/Instytucja: NIP: _____

Adres: Stanowisko:

Imię i nazwisko:

Branża: Telefon: Faks: e-mail:

Liczba pracowników: 1-20 21-100 101-200 powyżej 200 **WIS ODF0407**

Data: ____ - ____ 2007 r. Pieczęć/podpis

Dobrowolnie wyrażam zgodę na otrzymywanie informacji handlowych drogą elektroniczną oraz na przetwarzanie moich danych osobowych przez Wydawnictwo Verlag Dashofer Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Senatorskiej 12 w celu realizacji mojego zamówienia, jak również w celach marketingowych. Wydawnictwo zapewnia prawo wglądu i zmiany swoich danych osobowych.

Data: ____ - ____ - 2007 r. Podpis: